

Της Μιραντας Ξαφα*

Πάλι άμυνα παιζουμε

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ 03.11.2013

Το μπαράζ συσκέψεων στο Μέγαρο Μαξίμου αυτή την εβδομάδα είχε στόχο τη χάραξη στρατηγικής προς την τρόικα και τη διαμόρφωση απαντήσεων για τις καθυστερήσεις στα τέσσερα προαπαιτούμενα για τη δόση του ενός δισ. ευρώ που εκκρεμεί από τον Ιούλιο. Τα προαπαιτούμενα περιλαμβάνουν την επιστροφή των οφειλών του Δημοσίου στην ΕΥΔΑΠ, που προσθέτει εκατοντάδες εκατ. στις απλήρωτες υποχρεώσεις του Δημοσίου, ενώ ανοίγει τον «πολιτικά επικίνδυνο» δρόμο της ιδιωτικοποίησης, αλλά και τη διαθεσιμότητα και τις απολύσεις. Επίσης συνεχίζεται η πίεση της τρόικας για άμεσο «λουκέτο» στις αμυντικές βιομηχανίες ΕΑΣ και ΕΛΒΟ, με την ελληνική πλευρά να επιμένει σε εκκαθάριση εν λειτουργία. Η εικόνα μιας κυβέρνησης που δεν έχει ακόμη εφαρμόσει τα προαπαιτούμενα για τη δόση του Ιουλίου δεν μας γεμίζει αισιοδοξία. Επιπλέον, εκκρεμεί η ψήφιση του νόμου που καθιστά μόνιμο το προσωρινό «χαράτσι» στα ακίνητα, το οποίο ο κ. Βενιζέλος επέβαλε μετά το γιγαντιαίο χαστούκι που εισέπραξε στο Eurogroup αναζητώντας «πολιτική λύση» στη διαπραγμάτευση με τη τρόικα το φθινόπωρο του 2011.

«Παίζαμε άμυνα», είχε πει ο πρώην υπουργός κ. Γιαννίτσης στην εκπομπή «Νέοι Φάκελοι» τον Φεβρουάριο του 2012. «Πώς θα ξεφύγουμε, πώς να μην κάνουμε αυτό που δεσμευόμαστε, πώς να συρρικνώσουμε στο μηδέν τις υποχρεώσεις μας, πώς γενικά να πάρουμε και άλλα λεφτά, και άλλα χρέη. (...) Το πολιτικό σύστημα για λόγους ιδιοτέλειας έφερε τη χώρα εκεί που την έφερε και τώρα ξανά, για λόγους ιδιοτέλειας, δεν θέλει να τη βγάλει από εκεί που την έφερε. Επιτέλους, αυτό πρέπει να σπάσει». Ομως, ακόμη και σήμερα η κυβέρνηση αντιμετωπίζει το Μνημόνιο σαν το τίμημα που πρέπει να πληρώσει η χώρα για να αποφύγει την πτώχευση, και όχι σαν μια χρυσή ευκαιρία να διορθωθούν οι παθογένειες της ελληνικής οικονομίας και να μπουν οι βάσεις για την ενημερία των επόμενων γενεών. Η κυβέρνηση βιάζεται να απαλλαγεί από την τρόικα και το Μνημόνιο, όπως δήλωσε πρόσφατα ο γραμματέας του υπουργικού συμβουλίου κ. Μπαλτάκος. Πριν ακόμη ολοκληρωθεί το πρόγραμμα σταθεροποίησης, την επιμήκυνση του οποίου ζήτησε η ίδια η κυβέρνηση πριν από ένα χρόνο, η κυβέρνηση βιάζεται να ξαναβγεί στις κεφαλαιαγορές να δανειστεί όπως τον παλιό καλό καιρό!

Μέχρι σήμερα έχουν εφαρμοστεί ελάχιστες διαρθρωτικές αλλαγές, που θα μείωναν το κόστος λειτουργίας του Δημοσίου σε μόνιμη βάση. Οι οριζόντιες περικοπές δεν συνιστούν μεταρρύθμιση. Δεν πρόκειται να αποκτήσουμε σύγχρονη διοίκηση με ένα σοκ που περιορίζεται στις αμοιβές και αφήνει ανέγγιχτες τις νοσηρές δομές του κράτους. Τώρα για πρώτη φορά, υπό την πίεση της τρόικας, γίνεται προσπάθεια να θεσμοθετηθεί η κινητικότητα στο Δημόσιο. Μέχρι σήμερα τα ονόματα αλλάζουν, αλλά η δουλειά δεν τελειώνει: Εργασιακή εφεδρεία (2011), διαθεσιμότητα (2012), κινητικότητα (2013). Ομως όλες οι κρατικές υπηρεσίες υποφέρουν από τις δυσλειτουργίες που χαρακτηρίζουν το Δημόσιο. Κομματικοποίηση, έλλειψη αξιολόγησης και λογοδοσίας, ανορθολογική κατανομή των πόρων βασισμένη στις προτιμήσεις των υπαλλήλων και όχι των καταναλωτών. Αν η κρίση παραμένει διαχειρίσιμη, αυτό οφείλεται στο τεράστιο περιθώριο εξορθολογισμού του δημόσιου

τομέα με ιδιωτικοποίηση πολλών υπηρεσιών και επιλεκτική επιδότηση από το κράτος. Συγκοινωνίες, πανεπιστήμια, σχολεία, νηπιακοί σταθμοί, μουσεία, νοσοκομεία, δεν έχουν κανένα λόγο να είναι κρατικά. Το κράτος είναι αυταπόδεικτα ανίκανο να διοικήσει ακόμη και περίπτερο. Το κράτος πρέπει απλώς να επιδοτεί τους πολίτες που δεν έχουν το εισόδημα που απαιτείται για πρόσβαση στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες.

Δυστυχώς, όμως, λείπουν η φαντασία και η τόλμη που απαιτούνται για να σχεδιαστούν ριζικές μεταρρυθμίσεις, που θα προσφέρουν καλύτερες και φθηνότερες υπηρεσίες στους πολίτες. Το κομματικό-συνδικαλιστικό κατεστημένο αντιδρά στις ιδιωτικοποίησις, διότι κρίσιμοι τομείς εξουσίας θα φύγουν από τη σφαίρα επιρροής του. Κρίσιμο ρόλο για την έξοδο από την κρίση θα διαδραματίσει η αποφασιστικότητα της κυβέρνησης να πείσει τις αγορές ότι έχει την πολιτική βούληση να εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις που θίγουν τα συμφέροντα των συντεχνιών και των συνδικάτων που τη στηρίζουν. Για να περιοριστεί η δημόσια σπατάλη, πρέπει να μπορούμε να μετρήσουμε το κόστος και να το συγκρίνουμε με όσα συμβαίνουν σε ευνομούμενες χώρες ή στον ιδιωτικό τομέα. Ομως, το κομματικό-συνδικαλιστικό κατεστημένο θεωρεί το μέτρημα επικίνδυνο, διότι αποκαλύπτοντας το μέγεθος της σπατάλης μπορεί να οδηγήσει σε μεταρρυθμίσεις που το θίγουν. Για αυτό και ο διάλογος για την οικονομία γίνεται με συνθήματα, όχι με επιχειρήματα και αδιάψευστα στοιχεία.

Χάρη στην επιμονή της τρόικας για διαφάνεια, μερικά δημόσια νοσοκομεία δημοσίευσαν ισολογισμούς το 2009 και το 2010. Εκτότε στάματησαν, παραβιάζοντας τον νόμο που υποχρέωντε η δημόσιευσή τους. Τα παλαιότερα στοιχεία αναδεικνύουν μια εξαιρετικά δυσάρεστη πραγματικότητα, καθώς τα έσοδα των νοσοκομείων δεν καλύπτουν καν τη μισθοδοσία τους, ούτε φυσικά τις προμήθειες και λοιπές δαπάνες, δημιουργώντας ένα κενό δισεκατομμυρίων που καλύπτεται από κρατικές επιχορηγήσεις. Αντίθετα, τα ιδιωτικά νοσοκομεία την ίδια περίοδο ήταν κερδοφόρα. Το κράτος τώρα προσπαθεί να καλύψει ένα μέρος των ελλειμμάτων του ΕΟΠΥΥ επιβαρύνοντας τα ιδιωτικά νοσοκομεία με απλήρωτες υποχρεώσεις.

Γιατί η κυβέρνηση δεν αναθέτει τη διοίκηση των κρατικών νοσοκομείων σε ιδιώτες; Διότι η συντριπτική πλειονότητα των διοικητικών υπαλλήλων είναι περιττοί, ιδιαίτερα αν εισαχθούν σύγχρονα λογιστικά συστήματα, που ενημερώνουν τη διοίκηση σε πραγματικό χρόνο για έσοδα, προμήθειες κ.λπ. Το ίδιο ισχύει σε πολλές άλλες δραστηριότητες του Δημοσίου οι οποίες, αν καταργηθούν και μεταφερθούν στον ιδιωτικό τομέα, ή αν αναδιαρθρωθούν στα πρότυπα των ευνομούμενων χωρών, θα οδηγήσουν σε ομαδικές απολύσεις αργόμισθων. Προφανές παράδειγμα αυτό που συμβαίνει στα πανεπιστήμια, όπου οι διοικητικοί υπάλληλοι συνεχίζουν να απεργούν, κρατώντας κλειστά τα πανεπιστήμια. Με βάση τον νόμο Διαμαντοπούλου, τα Συμβούλια που τα εποπτεύουν θα μπορούσαν να επαναφέρουν τη τάξη ώστε να μη χάσουν οι φοιτητές το εξάμηνο. Άλλα, με ευθύνη της σημερινής κυβέρνησης, οι αρμοδιότητες των Συμβούλιων ξεδοντιάστηκαν με την αναθέωρηση του νόμου, που υποστηρίχθηκε από τις δυνάμεις που θέλουν τα πανεπιστήμια φέουντα των κομματανθρώπων. Άλλο παράδειγμα σπατάλης αποτελεί το τμήμα που διαχειρίζεται τη μισθοδοσία του Δημοσίου, το οποίο απασχολεί χλιαρές άτομα θέμα που δεν μοιάζει να έχει απασχολήσει την κυβέρνηση μέχρι στιγμής. Αν η κυβέρνηση δεν μπορεί να σκεφτεί «έξω από το κουτί», μακριά από ιδεολογικές αγκυλώσεις, δεν θα

μπορέσει να υλοποιήσει την πρόθεσή της να μειώσει τους φόρους. Χωρίς δραστικές περικοπές δαπανών, ο στόχος αυτός είναι ανέφικτος.

* Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι σύμβουλος επενδύσεων και μέλος της διοικούσας επιτροπής της Δράσης.